

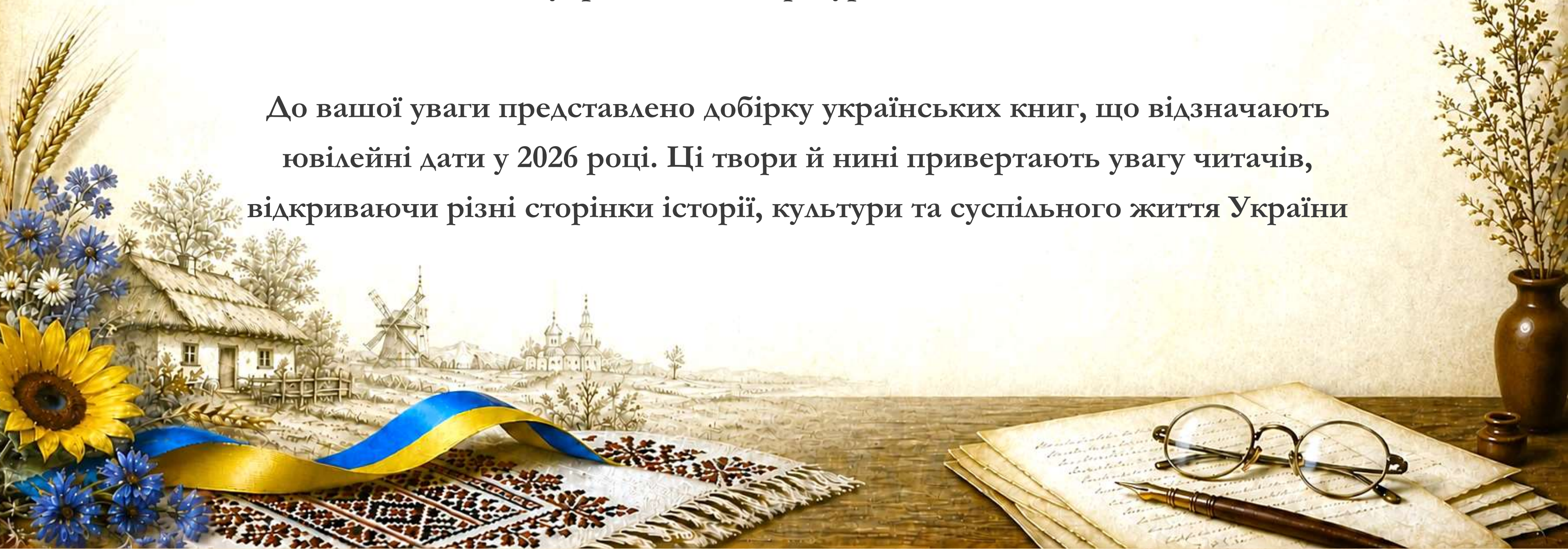

Українські книги-ювіляри 2026

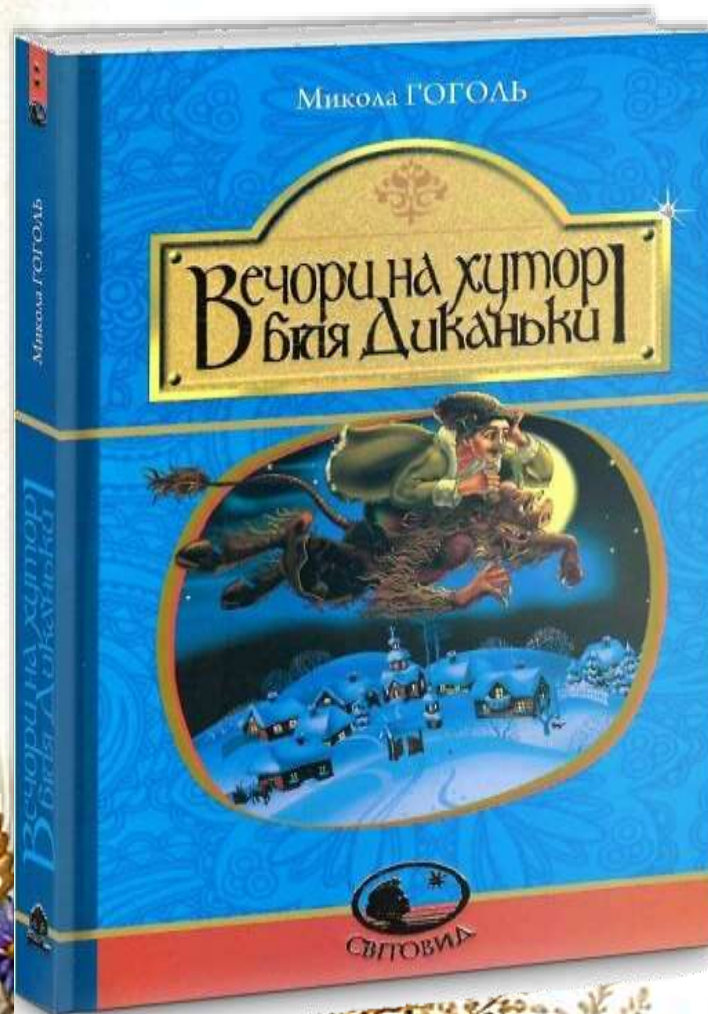
Кожна книга має свою історію – від першої публікації до сучасного прочитання новими поколіннями читачів. Ювілейні дати – добра нагода згадати твори, які посіли помітне місце в українській літературі та залишаються цікавими й сьогодні

До вашої уваги представлено добірку українських книг, що відзначають ювілейні дати у 2026 році. Ці твори й нині привертають увагу читачів, відкриваючи різні сторінки історії, культури та суспільного життя України

«Вечори на хуторі біля Диканьки» (1831)

195 років із часу публікації збірки Миколи Гоголя

Гоголь М. В. Вечори на хуторі біля Диканьки / М. В. Гоголь.— Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2021. – 288 с.

Читати онлайн

До збірки увійшли 8 повістей, серед яких «Сорочинський ярмарок», «Майська ніч, або Утоплена», «Ніч перед Різдом», «Страшна помста» та інші. Твори відтворюють колорит українського народного життя, поєднуючи реальність із легендами, фантастикою та гумором

«Гайдамаки» (1841)

185 років із часу публікації поеми Тараса Шевченка

Шевченко Т. Гайдамаки : поетичні твори / Т. Шевченко. – Харків : Фоліо, 2013. – 672 с.

Історико-героїчна поема Тараса Шевченка, присвячена подіям Коліївщини 1768 р. На тлі народного повстання розгортається історія Яреми Галайди. Твір поєднує історичні факти, народні перекази та авторські роздуми про долю України, боротьбу за волю й національну пам'ять. Важливим джерелом для створення поеми стали українські народні пісні, перекази та легенди

Читати онлайн

«Буквар южноруський» (1861)

165 років з часу публікації книги Тараса Шевченка

Шевченко Т. Г. Букварь южнорусскій / Т. Г. Шевченко. – С.-Петербургъ : печатня Гогенфельдена и Ко, 1861. – 24 с.

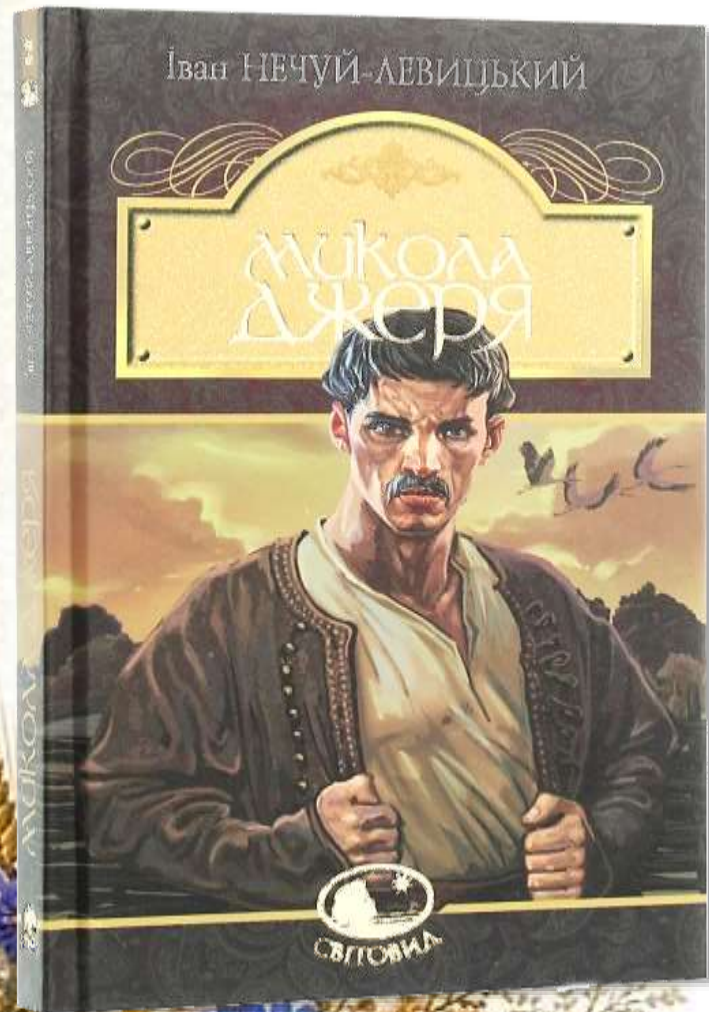
Читати онлайн

Книжка для початкового навчання грамоти дорослих українців рідною мовою в безплатних недільних школах, видана коштом Тараса Шевченка у 1861 р. накладом 10 тис. примірників. Містить абетку, тексти для читання, молитви, народні думи та прислів'я

«Микола Джеря» (1876)

150 років із часу написання повісті Івана Нечуя-Левицького

Нечуй-Левицький І. Микола Джеря : повість / І. Нечуй-Левицький.

– Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2020. – 192 с.

Читати онлайн

Соціально-побутова повість присвячена Миколі Лисенку. Автор розповідає про долю кріпака Миколи Джері, який, не бажаючи миритися з несправедливістю, залишає рідне село й родину. Повість правдиво відтворює життя українського селянства та утверджує прагнення людини до свободи, гідності й справедливості

«Борислав сміється» (1881)

145 років із часу публікації твору Івана Франка

Франко І. Борислав сміється : повість / І. Франко. – Київ : Центр учбової літератури, 2022. – 232 с.

Повість Івана Яковича Франка, яку також визначають як роман – один із перших у світовій літературі творів, що зображають робітничий рух. Повість присвячена опису страйку на нафтовому промислі в місті Борислав. Головний герой твору – Бенедьо Синиця, колишній помічник муляра, скалічений на виробництві. Він стає організатором страйку, каси робітничої взаємодопомоги, блокування штрейкбрехерів

Читати онлайн

«Безталанна» (1886)

140 років із часу написання драми Івана Карпенка-Карого

Карпенко-Карий І. Наймичка. Безталанна. Сава Чалий : драми
/ І. Карпенко-Карий. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2022. – 224 с.

Читати онлайн

«Безталанна» – психологічна драма про трагічну долю людей, чиє життя зруйнували помилки, ревності та нерозділені почуття. В основі твору – любовний трикутник між Гнатом, його першим коханням Варкою та дружиною Софією. Нemoжливість подолати минуле призводить героїв до драматичної розв'язки

«Облога Буші» (1891)

135 років із часу публікації повісті Михайла Старицького

Старицький М. П. Облога Буші : повість / М. П. Старицький. – Запоріжжя : Видавець Рябцев, 2025. – 188 с.

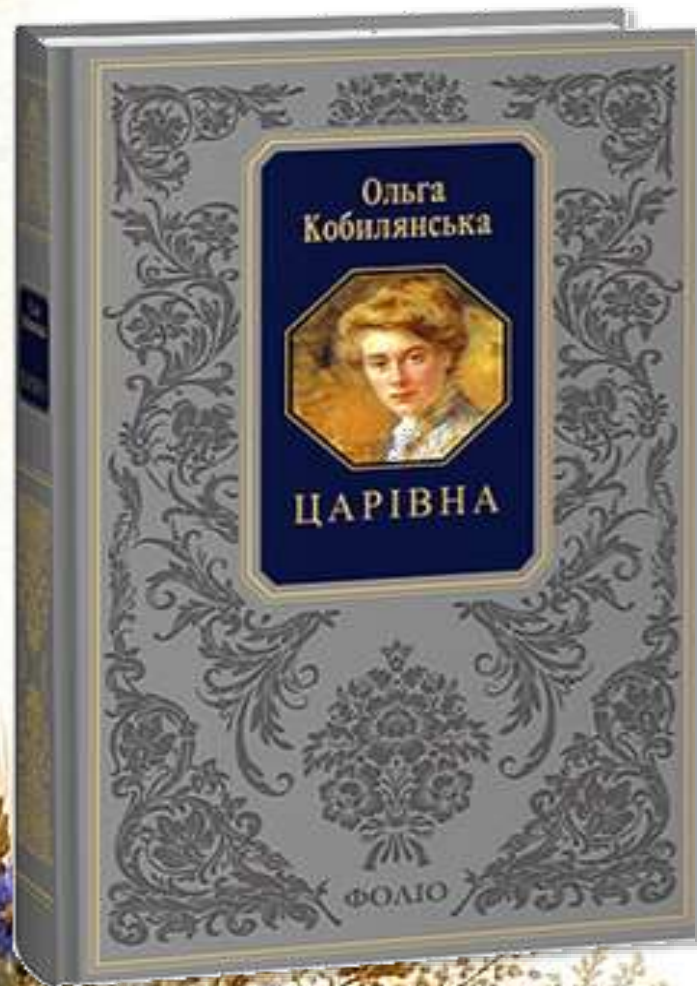
Читати онлайн

Історична повість Михайла Старицького створена на основі подій визвольної боротьби українського народу під проводом Богдана Хмельницького. У творі поєднано історичні факти, народні перекази та художній вимисел, а поряд із вигаданими героями постають реальні історичні особи

«Царівна» (1896)

130 років із часу публікації роману Ольги Кобилянської

Кобилянська О. Царівна : вибрані повісті / О. Кобилянська. – Харків : Фоліо, 2023. – 704 с.

Читати онлайн

Роман про молоду освічену жінку Наталку Верковичівну, яка прагне самотійно визначати власну долю. У творі порушено питання жіночої емансипації, особистої свободи, духовного розвитку та місця жінки в суспільстві кінця ХІХ століття. «Царівна» є одним із найвизначніших творів українського модернізму та утверджує ідеї жіночої незалежності й самореалізації

«Зів'яле листя» (1896)

130 років із часу публікації збірки Івана Франка

Франко І. Зів'яле листя : лірична драма / І. Франко. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2022. – 104 с.

Читати онлайн

«Зів'яле листя» – збірка поезій Івана Франка, один із найвизначніших творів української інтимної лірики. Відома також під назвою «Лірична драма». У ній відтворено складний світ почуттів ліричного героя, його переживання, спричинені нерозділеним коханням, душевним болем і життєвими розчаруваннями

«Останні орли» (1901)

125 років з часу публікації повісті Михайла Старицького

Старицький М. П. Останні орли : історична повість із часів гайдамаччини / М. П. Старицький. – Львів : Каменяр, 1990. – 440 с.

Читати онлайн

Повість Михайла Старицького «Останні орли» присвячена подіям Коліївщини 1768 р. на Правобережній Україні – народному повстанню під проводом Максима Залізняка та Івана Гонти проти польської шляхти. На тлі історичних подій автор змальовує героїзм повстанців, трагічні конфлікти епохи та складність морального вибору

«Одержима» (1901)

125 років із часу публікації поеми Лесі Українки

Українка Л. Одержима : драматична поема / Л. Українка. – Київ : Атена, 2025. – 192 с.

Читати онлайн

«Одержима» – драматична поема Лесі Українки, у якій авторка інтерпретує відомий біблійний сюжет про останні дні земного життя Ісуса Христа, його розп'яття та воскресіння. На думку літературознавців, особисті переживання поетеси поєднуються у творі з глибоким філософським змістом. Хоч поема була створена за одну ніч, її ідея та образи формувалися впродовж тривалого часу

«Лісова пісня» (1911)

115 років із часу написання драми-феєрії Лесі Українки

Українка Л. Лісова пісня : вибрані твори / Л. Українка. – Харків : Фоліо, 2025. – 640 с.

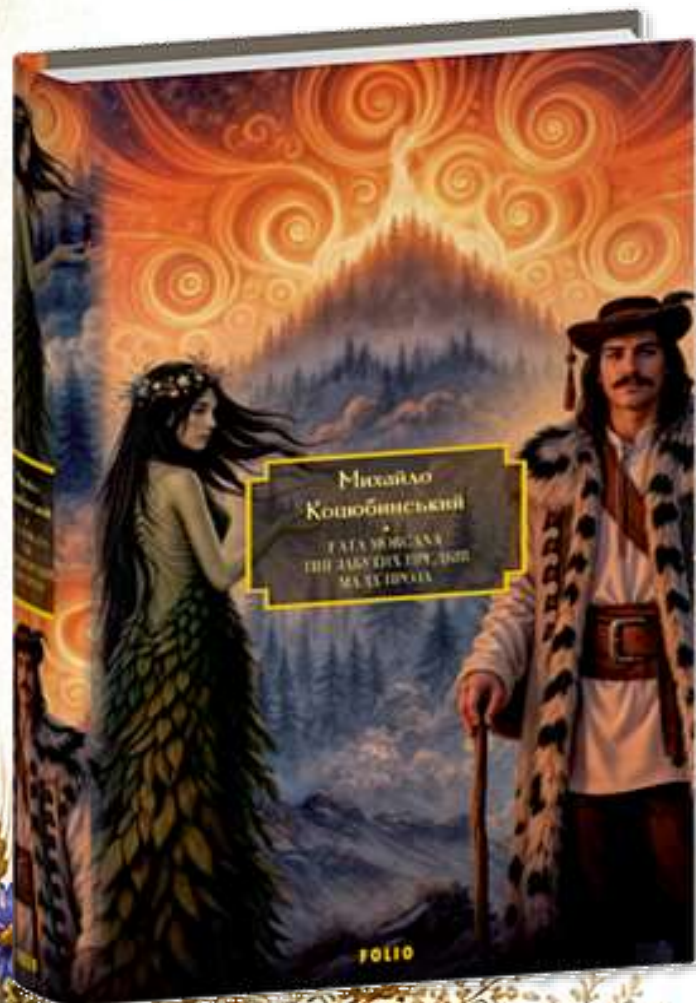
Читати онлайн

У драмі-феєрії поєднано реальний і фантастичний світи української міфології та природи Волині. У центрі твору – трагічна історія кохання Мавки та Лукаша, що розкриває конфлікт між високими духовними ідеалами та буденним, прагматичним світом. Драма утверджує ідеї гармонії людини і природи, краси духовного життя та справжнього кохання

«Тіні забутих предків» (1911)

115 років із часу написання повісті Михайла Коцюбинського

Коцюбинський М. М. Fata Morgana. Тіні забутих предків. Мала проза : повісті, оповідання / М. М. Коцюбинський. – Харків : Фоліо, 2026. – 464 с.

Читати онлайн

Повість Михайла Коцюбинського написана під враженням перебування автора на Гуцульщині у 1911 р. У центрі твору – трагічне кохання Івана та Марічки з ворожих родів. Автором яскраво відтворено побут гуцулів, насичений елементами народної міфології та фольклору

«До Арктики через тропіки» (1931)

95 років із часу публікації повісті Миколи Трублаїні

Трублаїні М. П. До Арктики через тропіки. Великий рейс накрижника «Літке» / М. П. Трублаїні. – Харків ; Київ : Молодий більшовик, 1931. – 453 с.

Читати онлайн

Книгу створено на основі вражень Миколи Трублаїні від арктичної експедиції на острів Врангеля на криголамі «Ф. Літке» у 1930 р. Автор знайомить читачів із суворою природою Арктики та працею полярних дослідників. Інтерес до Півночі письменник прищеплював і молоді, очолюючи «Клуб юних дослідників Арктики» при Харківському палаці піонерів та школярів

«Зачарована Десна» (1956)

70 років із часу публікації повісті О. Довженка

Коцюбинський М. М. Тіні забутих предків : повість / М. М. Коцюбинський.
– Харків : Фоліо, 2024. – 160 с.

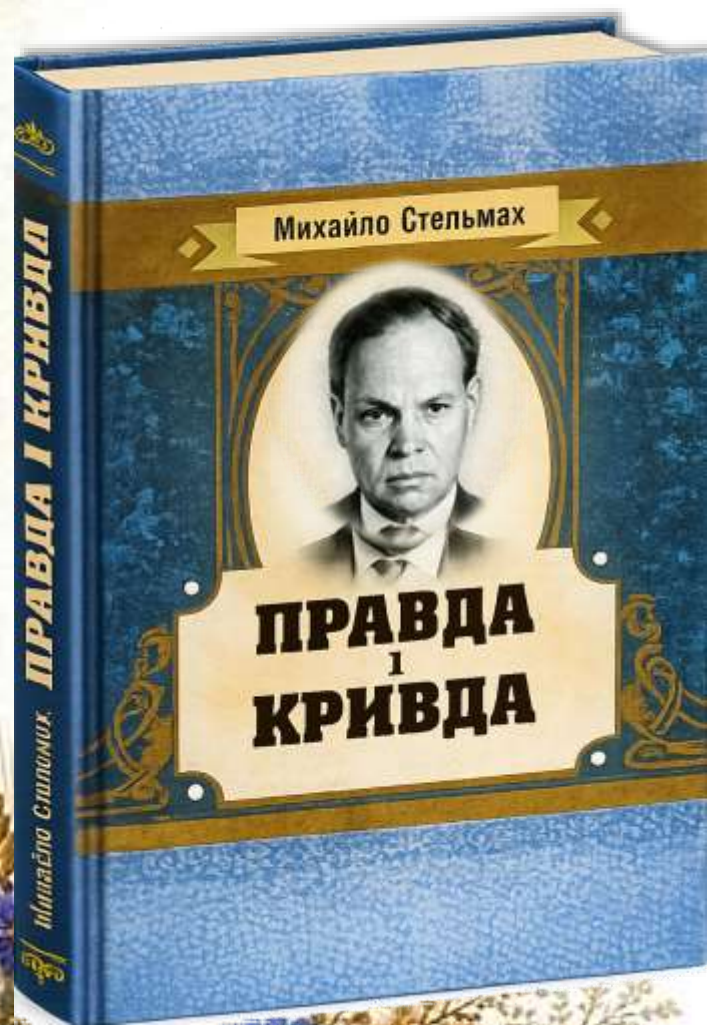
Читати онлайн

«Зачарована Десна» – автобіографічна кіноповість Олександра Довженка, сповнена світлих спогадів про дитинство, родину та рідне село на берегах Десни. Через світ дитячих вражень автор розкриває красу природи, духовне багатство простих людей і джерела становлення власної особистості та творчого таланту

«Правда і кривда» (1961)

65 років із часу написання роману Михайла Стельмаха

Стельмах М. А. Правда і кривда : роман / М. А. Стельмах. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 456 с.

Роман «Правда і кривда» присвячений життю повоєнного українського села та його мешканців. На сторінках твору порушено теми моралі, справедливості, людської гідності та відповідальності за власні вчинки. Автор показує складне протистояння правди та кривди в повсякденному житті, а також прагнення людини залишатися вірною своїм переконанням

Читати онлайн

«Климко» (1976)

50 років із часу написання повісті Григора Тютюнника

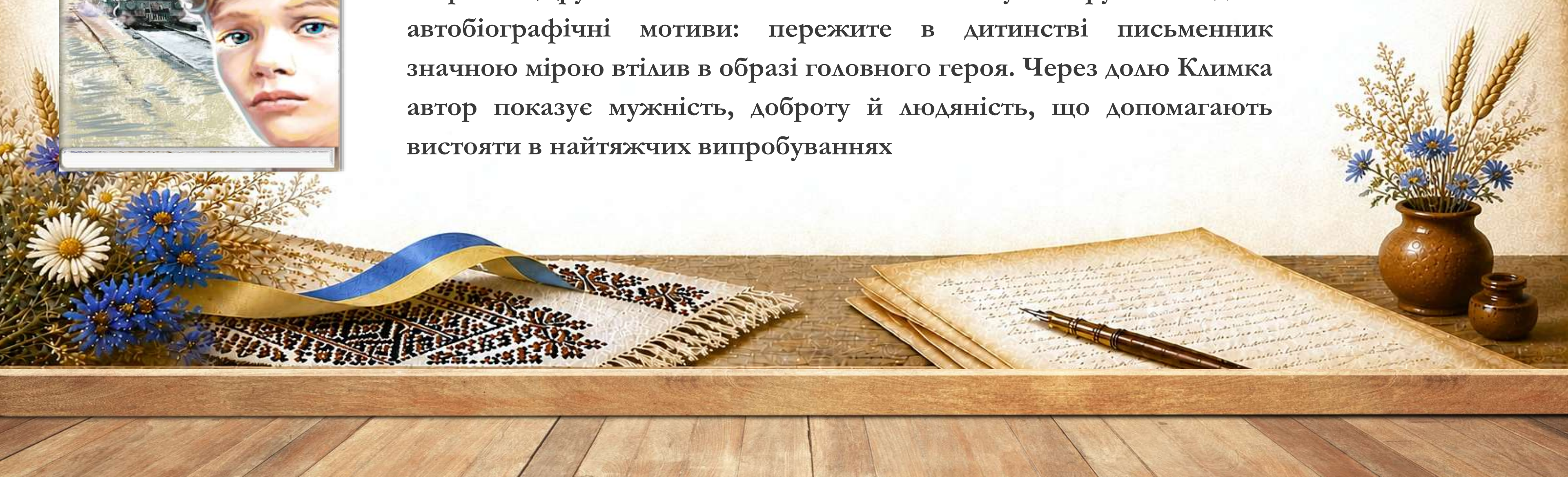

Тютюнник Г. М. Климко : повісті, оповідання, казки / Г. М. Тютюнник.
– Київ : Знання, 2020. – 287 с.

Читати онлайн

«Климко» – повість Григора Тютюнника про трагічну долю дитини в роки Другої світової війни. В основу твору покладено автобіографічні мотиви: пережите в дитинстві письменник значною мірою втілив в образі головного героя. Через долю Климка автор показує мужність, доброту й людяність, що допомагають вистояти в найтяжчих випробуваннях

**Підготувала
провідна редакторка
Скрипченко Л.В.**

© НБ ХНМУ, 2026

